

ds. Joep Dubbink

Schriftlezingen: Exodus 34:4-9 – Matteüs 28:16-20

Gemeente van onze Heer,

Jaarlijks is het, als je niet uitkijkt, een verplicht nummer, zondag 'Trinitatis', zondag van de Drie-enige God. Eigenlijk de enige keer dat we een zondag wijden aan een dogma, een leerstelling, en vaak is dat dan een beetje trekken. Ik wil het deze keer eens anders doen. Eerst een klein preekje over een best wel ingewikkeld onderwerp – met dank aan de mannen van 'Even tot hier'. Helemaal in een minuut lukt het niet maar we zullen zien, ik heb mijn keukenwekker meegenomen. Daar gaan we.

Raam uit de Dom van Paderborn. De drie hazen hebben ieder twee oren, zoals het hoort, maar in totaal drie – ze delen ze twee aan twee. Een oud symbool van drievuldigheid, in de christelijke kunst gebruikt voor de goddelijke Drie-eenheid.

De triniteit komt niet voor in de Bijbel, afgezien van een verdwaalde tekst in een Johannesbrief die niet echt bleek. Het dichtst erbij komt nog wat we lezen: 'doop hen *in de naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest*'. Evengoed is al vanaf het begin van de christenheid duidelijk geworden, dat je over God met drie woorden moet spreken. Dat je God ontmoet als de Eeuwige, Schep- per, Bron van alle goeds; maar *evengoed* in Jezus, gekrui- sigd en opgestaan. Hij liet Gods liefde zien op een manier die wel in lijn is met anderen, profeten, maar je ontmoet zozeer God zelf in hem, dat je hem alleen maar recht doet door hem (óók) God te noemen. Dat geldt ook voor de Geest: waar zij waait, mensen inspireert, heb je niet met een slap aftreksel te maken, maar met God zelf. Dus heeft de kerk, met de toenmalige filosofische middelen, gepro- beerd te laten zien dat je God op drie manieren kunt ont- moeten, die echt verschillend zijn, maar toch steeds die- zelfde God – dat om vragen te kunnen beantwoorden van joden en later ook moslims, om uit te leggen dat christenen

geen drie goden aanbidden. De termen daarvoor, bijvoorbeeld 'één God in drie gestalten', die wisse- len, maar dat van die drie woorden blijft. In tweeduizend jaar kerkgeschiedenis is dat vaak tegen het licht gehouden, maar er is niks gevonden dat overtuigender is. Daarom zijn liederen en geloofsbelij- denissen nog steeds volgens die drieslag opgebouwd. Zelfs de meest vernieuwende van de Remon- strantse, uit 2006, heeft diezelfde drieslag, al beginnen zij bij de Geest en eindigen bij de Vader.

Drie woorden voor God, daarmee vieren we Gods veelzijdige goedheid, één keer per jaar. Amen, of misschien in dit geval: even tot hier. Tijd: 1'59"

Nou, nu weet u het dus. Bij de volgende mondelinge of schriftelijke overhoring allemaal 'een tien voor Triniteit'. Maar zijn we daar nu eigenlijk veel mee opgeschoten? Fijn om te weten misschien, maar leven we met dit soort waarheden? Hoe mooi het ook allemaal 'klopt', voor mijn dagelijks leven helpt me dit niet direct verder. Ik roep heel geregeld 'God, waarom moet dit?' en soms 'Jezus nog aan toe, waarom doe ik dit nou weer zo stom', en ook wel 'Waar blijft de inspiratie nou, een beetje meer Geestkracht alsjeblieft!' maar hoe dat zit tussen die drie gestalten of personen, dat zegt mij zo weinig. Verhalen, bijbelverhalen en verhalen van mensen, helpen mij veel meer dan dogma's. Dus als u het goed vindt, nog een kleine 'toepassing' in samenspraak met de bijbelverhalen.

Boven het slot van het Matteüs-evangelie stond vroeger 'Het zendingsbevel', maar dat is niet zo'n goede titel. Afgezien van dat woord 'bevel' waarbij ik al gauw een blaffende sergeant voor me zie, is dat een zware opdracht. We willen nog steeds graag het evangelie verspreiden – hoop ik – maar we weten ook wel dat dat niet eenvoudig is: velen ervaren dat het tegenover je eigen kinderen al lastig is, en dan vreemden ermee gaan lastigvallen? Die het allang weten of kunnen weten? Die er van binnen het hunnen van denken? Ik heb altijd te doen met de Jehova's getuigen bij het winkelcentrum – zou iemand er aandacht aan schenken? En tegelijk word ik altijd onrustig van deze woorden en mensen die zoiets doen: zou ik toch ook niet...?

Het bemoedigende van dat slot van Matteüs is, dat het met 'zendingsbevel' dus niet goed is samengevat. Jezus zegt *drie* dingen. Die opdracht 'maak alle volkeren tot mijn leerlingen' staat ingeklemd tussen twee boodschappen die ons niet iets vragen of opdragen maar iets toezeggen, iets beloven.

Ervóór staat: 'Mij, Jezus, is gegeven alle macht, in de hemel en op de aarde'. Niet makkelijk: als Jezus alle macht heeft, waarom gaat er dan nog zoveel mis? Waarom zijn er dan oorlogen, rampen (ok, veel doen we zelf, maar toch), natuurrampen, ziektes? Dat blijft een groot struikelblok voor veel mensen, en ik kom er alleen maar uit als ik het zie als belofte: dat is toekomst, visioen, daar strek je je naar uit. Tegen alle verwachtingen in, alle wanhoop soms, mag je blijven volhouden dat God ons niet voor de chaos en de vernietiging bedoeld heeft, maar voor leven in vreugde en vrijheid en volheid.

Na die opdracht staat: 'Ik ben met jullie, alle dagen, tot aan de voltooiing der wereld.' En degene die dat zegt, die *mag* dat zeggen: hij, Jezus, heeft ons menselijk leven geleefd en is onze dood (in z'n meest onmenselijke vorm) gestorven, hij weet wat menszijn is, met alle trubbels en aanvechtingen. Als hij met ons is – en eigenlijk staat er iets van 'te midden van ons, onder ons', als hij aan onze kant staat, dan wil daarmee gezegd zijn dat we er niet alleen mee zijn. Zo'n verhaal roept dan ervaringen op die we misschien herkennen – opvallend hoe vaak mensen mij iets vertellen waarvan je denkt, 'ja, daar kon je dat ervaren, dat God, dat Jezus je nabij was', en even opvallend hoe slecht we zijn in het herkennen en benoemen van zulke ervaringen, 'doe maar gewoon', alsof God niet 'gewoon' bij ons zou kunnen.

Beide tezamen, de belofte dat Jezus alle macht heeft en dat hij met ons is, die zeggen: het is *zijn* beweging, *zijn* weg, die leidt naar dat koninkrijk dat ons beloofd is. Niet ons project. Wij hoeven niet de kerk zo groot te maken dat 'ie de hele wereld omvat, dat kunnen we ook niet. Met woorden van een gebed van paus Johannes XXIII, toen hij lag te malen over de problemen in die grote wereldkerk: God, het is uw kerk, ik ga nu slapen.

Disclaimer, waarschuwing, tegen misbruik van deze woorden!! Natuurlijk betekent dat niet dat je op je ... je-weet-wel kunt blijven zitten, dat je inzet niet nodig is! Maar dat spreekt voor zich. Dat doen we een andere keer weer wat uitgebreider.

Nog even Exodus – die tekst is zó mooi, zo zijn er maar weinig. Wat gebeurt hier! Hier wordt het onmogelijke beschreven, dat God, de Eeuwige, *afdaalt*, dus niet in zijn hoge hemel blijft, en 'bij' een mens gaat staan, en zijn eigen Naam uitroept. Zijn naamkaartje toont, vertelt wie hij is. HEER, staat dan voorop, dat lastige woord, JHWH, hoe wil je het vertalen? Ene, Eeuwige, Unieke, 'Ik ben'? En nog een keer, HEER, om maar zeker te weten, 'Ik ben', dat moet voor jou genoeg zijn, want 'Ik ben die Ik ben', zei God ooit tegen Mozes (Ex. 3:16). Niemand dan Hijzelf gaat erover, hoe Hij God is. Dan pas volgt: God. Dat volgt! Want de Naam, deze eigenaam, legt uit wat een God is. Het is niet zo dat we allemaal al weten wat een god is, en dan komt er eentje die... Nee, *Hij* laat ons zien wat een God is. En dan komen de woorden, de begrippen: barmhartig, genadig, liefdevol, vergevend, geduldig. We hebben ze gezongen, je zou de door kunnen blijven zingen. Dat is God: goedheid zonder grenzen.

Huub Oosterhuis, zaliger nagedachtenis, laat het daarbij. Hij laat die andere kant ongezegd, onbezongen. Die kant die er toch ook staat, van 'niet alles ongestraft laten'. Dat is er ook. Zonder dat wordt God weggeblazen door de boosdoeners. Wie zou beweren dat hij geen verschil maakt, de zondaar niet aanrekent wat 'ie misdoet, en dus het slachtoffer in de kou laat staan – dat niet. En wij kunnen dus ook niet zonder oordelen, zonder grenzen stellen, zonder eventueel ook straffen.

Maar dat, die harde kant, is niet Gods *core business*, dat is noodzaak. Zijn hart ligt bij dat eerste. Dat blijkt ook al uit het opschrift: dit zijn de *tweede* stenen tafelen waarop de wet straks weer geschreven wordt. De eerste had Mozes immers stukgegooid uit woede, nadat het volk zich had misgaan en het met een andere god had gewaagd, u weet wel, die affaire met het gouden kalf. Constant dreigt dat: het niet wagen met die God die afdaalt, nabij is, naast je komt staan, die zacht kracht van een God die zelfs mens wordt, en met die vluchtige maar krachtige inspiratie, maar met goden van kracht, geweld, aanzien, groter, machtiger, overweldigender. Die zijn altijd veel aantrekkelijker. God weet daarvan. Het zal hem ook niet verbazen wanneer Mozes het heeft over een hardnekkig, onhandelbaar volk. Maar er komt een schone lei, een nieuwe kans, nieuw geschreven regels.

Voor ik er nu toch nog een veel te lange preek van maak, rond ik af. Met vandaag misschien geen andere boodschap dan om even stil te staan bij de Naam van God, die drievoudige Naam waarmee wij allen gedoopt zijn. Om daar blij van te worden, om daar dankbaar voor te zijn. Om hem lief te hebben, en ja, dan ook, zijn geboden te bewaren etc. etc., ja ja, zeker. Maar in die volgorde. Amen.